

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2023. gada 23. februārī
(OR. en)

6090/23

SAN 57
PHARM 16
DEVGEN 26
ACP 14
RELEX 150

PIEZĪME

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome
Temats:	Eiropas Savienības Globālās veselības stratēģija – <i>viedokļu apmaiņa</i>

Pielikumā ir pievienota prezidentvalsts sagatavota informatīva piezīme, lai vadītu viedokļu apmaiņu par Eiropas Savienības Globālās veselības stratēģiju *EPSCO* padomes (Veselība) sanāksmē 2023. gada 14. martā.

Eiropas Savienības Globālās veselības stratēģija

Komisija 2022. gada 30. novembrī pieņēma **paziņojumu par jaunu ES Globālās veselības stratēģiju "Labāka veselība visiem mainīgā pasaulē"** ¹ (turpmāk "stratēģija"). Stratēģijā globālā veselība ir atzīta par būtisku ES ārpolitikas pīlāru, un tādējādi – noteikta par ģeopolitiski kritiski svarīgu nozari. Šā paziņojuma galvenais vēstījums ir tāds, ka ES plāno atkārtoti apliecināt savu atbildību un pastiprināt savu vadību, lai nodrošinātu augstākos iespējamos veselības standartus, kas balstās uz pamatvērtībām, tostarp – solidaritāti, vienlīdzību, kā arī cilvēktiesību ievērošanu.

Paziņojums aizstāj iepriekšējo 2010. gadā publicēto globālās veselības stratēģiju. Ņemot vērā Covid-19 pandēmiju un citus veselības apdraudējumus, piemēram, rezistenci pret antimikrobiāliem līdzekļiem, mainīgo ģeopolitisko situāciju un veselības un humanitāro krīzi, ko izraisījis karš Ukrainā, ir nepieciešama jauna pieeja pašreizējo un turpmāko globālās veselības problēmu risināšanai. Tas ir nepieciešams arī ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanai.

Šī stratēģija atspoguļo Eiropas veselības savienības ārējo dimensiju, kas aizsargā eiropiešu labklājību un viņu veselības sistēmu noturību. Tā ir arī svarīga *Global Gateway* sastāvdaļa, kas veido uz vienlīdzību balstītas partnerības ar partnervalstīm, pamatojoties uz dalītu un kopīgu atbildību. Stratēģijā arī uzsvērts, cik svarīga ir pieeja "veselība visās politikas jomās", lai sekmētu veselības jautājumu risināšanu attiecīgajās nozarēs. Jaunajā stratēģijā ir noteiktas trīs prioritātes: nodrošināt cilvēkiem labāku veselību un labbūtību visā dzīves garumā; stiprināt veselības aprūpes sistēmas un veicināt visaptverošu veselības aprūpi; un novērst un apkarot veselības apdraudējumus, arī pandēmijas, piemērojot pieeju "Viena veselība".

¹ 15585/22

Stratēģijā ir 20 pamatprincipi, kuros sīki izklāstītas vajadzības un pasākumi, kas jāveic konkrētās jomās. Tie ietver: slikta veselības stāvokļa pamatcēloņu novēršanu, digitalizācijas sekmēšanu, pētniecības veicināšanu, darbaspēka nelīdzsvarotības novēršanu, rezistences pret antimikrobiāliem līdzekļiem jautājuma efektīvāku risināšanu, ES finansējuma globālajai veselībai palielināšanu, progresa novērtēšanu un pārskatatbildības nodrošināšanu. Programmas "ES – veselībai" 2023. gada darba plānā ir ietvertas darbības, kas atbalsta stratēģijas īstenošanu.

Jautājums par globālo veselību jau vairākkārt ir bijis veselības ministru darba kārtībā, piemēram, **EPSCO padomes (Veselība) 2022.** gada jūnija sanāksmē. Minētajā sanāksmē ministri uzsvēra, cik svarīgi ir stiprināt veselības aprūpes sistēmas, sagatavoties veselības krīzēm un reaģēt uz tām, kā arī veicināt pieeju "Viena veselība". Ministri arī uzsvēra nepieciešamību stiprināt ES ietekmi ar veselību saistītos jautājumos starptautiskā mērogā un sekmēt koordināciju starp attiecīgajiem ES dalībniekiem.

Stratēģija paredz plašāk pievērsties dzīvību glābšanai un slimību izplatības samazināšanai, lai aptvertu arī veselības un labbūtības veicināšanu. Stratēģija ietver arī jaunu pieeju, kā mobilizēt attiecīgās politikas jomas un instrumentus, kas pieejami Eiropas komandai. Turklāt tā piedāvā iespējas attīstīt ES sadarbību ar globāliem, reģionāliem un divpusējiem partneriem visā pasaulē, izmantojot partnerības, kas balstītas uz vienlīdzīgiem pamatiem, līdzatbildību, savstarpējām interesēm un stratēģiskām prioritātēm. Diskusijas **EPSCO** padomē (Veselība) 2023. gada 14. martā dod veselības ministriem iespēju apmainīties viedokļiem par šo Komisijas paziņojumu.

Prezidentvalsts uzskata, ka ir svarīgi uzklaustīt visu dalībvalstu viedokļus par to, kā rast sinerģijas starp veselības iniciatīvām ES līmenī, piemēram, Eiropas Vēža uzveikšanas plānu, ES Zāļu stratēģiju un plānoto Eiropas veselības datu telpu, un darbībām pasaules līmenī. Prezidentvalsts uzskata, ka ir svarīgi apmainīties viedokļiem par to, kā šo stratēģiju var vislabāk īstenot.

Ņemot vērā minēto, ministri tiek aicināti debatēs apsvērt šādus jautājumus:

1. jaut.: Kādas sinerģijas jūs saredzat starp ES iniciatīvām sabiedrības veselības jomā un iniciatīvām globālā līmenī? Vai uzskatāt, ka ir nepieciešams šīs sinerģijas pastiprināt? Ja tā, tad – kā tās varētu pastiprināt?

2. jaut.: Kādi aspekti, instrumenti un darbības būtu svarīgi ES Globālās veselības stratēģijas īstenošanai?